

Sessieronde 1 10.25 – 11.10 uur

U kunt een keuze maken uit een reeks van sessies over de leefwereld van ouderen, mantelzorg en informele zorg, woon- en leefomgeving, meedoen, zorg en ondersteuning thuis en in de wijk, technologie, dementie, bewust vitaal en samenwerken.

Vanaf twee weken voorafgaand aan de conferentie kunt u uw keuze kenbaar maken middels het inschrijfformulier dat u ontvangt als u zich ingeschreven heeft.

Leefwereld: Hoe geven we ouderen echt een stem?

Hoe zorgen we dat ouderen een volwaardige stem krijgen in beleid, onderzoek en zorg? Veel beleidsmakers en onderzoekers willen ouderen graag betrekken, maar komen in de praktijk niet veel verder dan een interview of een gesprek met een panel. Terwijl echte participatie betekent dat je de doelgroep van begin tot eind betrekt en daarbij bereid bent je eigen plannen en aannames los te laten en zo de stem van ouderen echt serieus te nemen. In deze sessie kijken we wat de wetenschap ons leert over participatie, van goede intenties naar geslaagde voorbeelden. En we kijken naar de praktijk, o.a. door in gesprek te gaan met de Raad van Ouderen en met senioren die als ervaringsdeskundige bij beleid of onderzoek zijn betrokken.

Voorzitter:

Tineke Abma, directeur Leyden Academy en Hoogleraar Participatie & Diversiteit, Amsterdam UMC

Sprekers:

Marilyn Haimé, lid Raad van Ouderen

Senioren die als ervaringsdeskundige bij beleid of onderzoek zijn betrokken

Leefwereld: Zie de mens: Positieve Gezondheid in de zorg voor mensen met dementie

Wat is belangrijk voor de mens met dementie? Hoe kom je er samen achter welke behoeftes er leven? En hoe kan de sociale omgeving helpen om deze te realiseren? Positieve Gezondheid is een gedachtegoed waarbij de mens centraal staat en niet de ziekte of aandoening. In deze interactieve workshop worden de eerste resultaten van een Vilans project gedeeld, over hoe Positieve Gezondheid de zorg voor mensen met dementie kan verrijken. Samen met de deelnemers onderzoeken we wat helpt om dit inspirerende gedachtegoed in de praktijk te brengen bij deze bijzondere doelgroep.

Voorzitter:

Femke de Wit, senior adviseur, Vilans

Sprekers:

Hanneke Noordam, senior onderzoeker, Vilans

Janna Stout, adviseur, Vilans

Leefwereld: De kunst van het ouder worden

Over ouder worden en ouderdom bestaan veel stereotypen. Zo stellen we ouderdom vaak voor als een onherroepelijk fysiek en mentaal verval. Succesvol ouder worden daarentegen zien we als het zo lang mogelijk jeugdig en vitaal blijven. Rimpelloze jeugdigheid als norm. Een belangrijk onderdeel van het programma Samen Ouder Worden is om samen met ouderen op zoek te gaan naar wat in hun leven van waarde is. Ouderen vertellen over hun reis door het leven. Over ingrijpende levensgebeurtenissen, over domme pech, over toeval en geluk. Over minder succesvol oud worden, over afhankelijk en broos worden. De verhalen geven ons een beeld hoe ouderen betekenis geven aan en vervulling vinden in het leven. Het zijn deze geleefde verhalen over de kunst van het ouder worden die ons vertellen dat oud zijn oké is.

We delen deze verhalen. Met iedereen die hier geïnteresseerd in is. Het delen van deze verhalen leidt tot verbinding, herkenning en bewustwording. En ook tot inspiratie en het motiveert ouderen om in beweging te komen. Omdat ze nu wel mogelijkheden voor zichzelf zien. Mogelijkheden die ze eerder niet zagen. In deze bijeenkomst delen we graag meer over De kunst van het ouder worden aan de hand van het verhaal van ouderen.

Voorzitter:

Petra van Loon, Nederlandse Organisatie voor vrijwilligersorganisaties NOV

Sprekers:

Anja Machielse, hoogleraar Humanisme en Sociale Weerbaarheid, Universiteit voor Humanistiek

Johanna Hoving, programmamedewerker Samen Ouder Worden, Gouda

Zorg en ondersteuning thuis en in de wijk: De WijkKliniek in Amsterdam

Ruim 2 jaar geleden is de WijkKliniek gestart met als doel om ziekenhuiszorg in de wijk te bieden voor kwetsbare ouderen en uitkomsten te verbeteren. In een samenwerking tussen Cordaan, Amsterdam UMC en Zilveren Kruis hebben in de afgelopen tijd 800 ouderen ziekenhuisbehandeling gekregen binnen het verpleeghuis, waarbij tegelijkertijd aandacht was voor functioneren, advance care planning en goede begeleiding naar de thuissituatie. In deze sessie vertellen we meer over de opzet, de zorg, de uitkomsten en hoe we de WijkKliniek op meer plekken in Nederland willen opzetten.

Van harte welkom om deel te nemen!

Voorzitter:

Bianca Buurman, hoogleraar Acute Ouderenzorg, Universiteit van Amsterdam/AMC en Hogeschool van Amsterdam

Spreker:

Marthe Ribbink, arts-onderzoeker, WijkKliniek

Mantelzorg en informele zorg: Op de Brabantse Wal samen de puzzel leggen voor gelukkige mantelzorgers

Hoe kunnen mantelzorgers van ouderen beter ondersteund worden? In elf 'lerende praktijken' werken zorg, welzijn en gemeente aan een betere samenwerking op dit thema. De Brabantse Wal is één van deze lerende praktijken waar volop wordt geëxperimenteerd en samengewerkt voor gelukkige mantelzorgers. Dit gebeurt vanuit het 3-jarig programma In voor Mantelzorg-thuis van Movisie en Vilans. De 'Waarderend onderzoeken'-aanpak loopt als rode draad door alle lerende praktijken. Laat je in deze workshop inspireren hoe je lokaal handen en voeten kunt geven en de samenwerking rondom mantelzorgers kunt verbeteren. Oók in tijden van corona!

Voorzitter:

Yvonne de Jong, senior adviseur, Vilans

Sprekers:

Joost de Haan, adviseur, Movisie

Katja Kley, mantelzorgconsulent en projectleider, Mantelzorg Brabantse Wal

Woon- en leefomgeving: Werk in uitvoering in Delft: van woonbehoefte onderzoek naar uitvoeringsprogramma

Hoe krijg je als gemeente, woningcorporaties en zorgpartijen zicht op de lokale woon- en zorgbehoefte? En hoe maak je de vertaalslag naar de realisatie, zodat de groeiende groep ouderen gefaciliteerd kan worden in hun toekomstige woon- en zorgbehoeften? Op basis van praktijkervaringen uit het hele land maakte Platform31 een handreiking met goede voorbeelden van woonzorgonderzoek en de vertaling daarvan in concrete werkafspraken. Een aanpak die eruit springt is die van Delft: 'na het gezamenlijk gefinancierde onderzoek is een programmamanager aangesteld namens betrokken partijen om projecten concreet in uitvoering te krijgen'. Hoe komen partijen echt in de actiestand, welke randvoorwaarden geef je mee in een gebiedsontwikkeling voor het wonen en zorg en hoe organiseer je inbreng van ouderen?

In deze workshop komen de vier stappen uit de [handreiking](#) aan bod en wordt ingezoomd op de Delftse praktijk. Ook gaan wij met u in gesprek over het concreet werken aan een Langer thuis.

Sprekers:

Myrthe Sietsma, adviseur wonen, Gemeente Delft

Arjan Primus, programmamanager Langer en Weer Thuis, Gemeente Delft

Karin Schrederhof, wethouder wonen/wmo/sport, Gemeente Delft

Annette Duivenvoorden, projectleider, Platform31

Woon- en leefomgeving: Zorgorganisaties aan het woord over het realiseren van nieuwe woonvormen voor ouderen

Er moeten meer woonvormen voor ouderen komen, ook voor ouderen die wellicht een zorgbehoefte hebben. ActiZ pleit hier al langer voor, via publicaties, onderzoek en het delen van goede voorbeelden. Twee projecten uit het [Magazine Bezichtiging nieuwe woonvormen voor ouderen](#) van ActiZ worden live toegelicht. De projecten Wonen, Zorg en Ontmoeten in Haarlem van Stichting Sint Jacob en De Kattenberg in Aalften van Marga Klompé worden door de managers vastgoed gepresenteerd. Na een korte toelichting van de twee verschillende projecten gaan we met hen in gesprek. Welke rol neemt de zorgorganisatie in de ontwikkeling van nieuwe woonvormen? Hoe betrek je de nodige samenwerkingspartners? Wat ga je ontwikkelen en voor wie? Wat zouden zij anders doen als zij het project opnieuw moesten doen? En wat is hun ultieme tip?

Voorzitter:

Penny Senior, adviseur wonen en zorg, ActiZ

Sprekers:

Bart Bram Spruijt, manager vastgoed, Stichting Sint Jacob

Roy Severein, vastgoed manager, Zorgcombinatie Marga Klompé

Woon- en Leefomgeving: Een live uitwisseling tussen Zuid-Afrika, Japan, Nieuw-Zeeland en Nederland, over hun toekomstbeeld over ouder worden

De coronapandemie daagt ons allemaal uit. Het werpt enorme barrières op bij de zorg voor ouderen, zoals bijvoorbeeld in het 'live' contact. Maar het vermindert soms ook barrières, zoals bij de inzet van e-Health.

Het confronteert ons met wat we als vanzelfsprekend beschouwden, zoals onze manier van begroeten, liefhebben en geven. Het versterkt culturele verschillen en overtuigingen. Verander je je gedrag om 'jezelf' of om 'de ander' te beschermen? De ergste economische crisis sinds decennia, verdiept de sociaaleconomische verschillen in onze samenlevingen. We raken meer op de mantelzorg aangewezen. In deze internationale workshop gaan we in gesprek met mensen uit Zuid-Afrika, Nieuw-Zeeland, Japan en Nederland. Allemaal bevlogen mensen, burgers en professionals, in het opbouwen van gemeenschappen (communities), die gezond ouder worden stimuleren. Met persoonlijke verhalen.

Samen zoeken we naar een antwoord op de vraag: 'Hoe kunnen we van elkaar leren, als het gaat over je toekomstbeeld over gezond ouder worden?'

Sprekers:

John Duff, Hazy View, Zuid-Afrika. Het gemeenschapshuis voor ouderen

Asako Miyazaki, Tokyo, Japan. De ouder wordende oudere

Etsuko Sata, Fukuoka, Japan. De ouder wordende oudere

Jan Westrate, Paekakariki, Nieuw-Zeeland. Nederlanders met dementie in Nieuw Zeeland

Stephan Hermsen, innovator en kennisdealer, Gezond Maatwerk

Corine van Maar, senior adviseur en verbinder, Van Maar Advies

Frans van Zoest, innovatie expert, Vilans

Meedoen: Co-creëren in diversiteit

Wat betekent voor ouderen 'zo lang mogelijk thuis in een vertrouwde omgeving'? Dat is vaak mede afhankelijk van iemands culturele achtergrond en bij migrantenouderen vraagt dat speciale aandacht. Mensen zijn verschillend. Dat zit vaak in ongrijpbare dingen, dingen die je pas ziet als je de verbinding opzoekt tussen mensen en daar voor open staat.

Het is gebleken dat het heel belangrijk is om meer kennis van elkaar te hebben om elkaar te begrijpen. Er zijn naast de verschillen immers ook veel raakvlakken. De kunst is om verbinding te zoeken tussen herkenning van raakvlakken en erkennen van verschillen met betrekking tot diversiteit in de breedste zin van het woord.

In veel organisaties in zorg en welzijn werken professionals en vrijwilligers met een heel diverse groep ouderen. Hoe ga je daarmee om? Hoe werk je samen met zo'n divers samengestelde groep waar de wensen misschien erg uiteen liggen? En wat betekent het voor ouderen zelf hier goed mee om te gaan? En hoe kunnen ouderen zelf bijdragen aan zorg en welzijn dat het beste bij hen past?

In deze sessie laten we drie inspirerende praktijkvoorbeelden zien waar wordt samengewerkt met professionals en vrijwilligers in verschillende organisaties en met de ouderen zelf. Wat gaat er goed en wat zijn de uitdagingen?

Voorzitter:

Jeanny Vreeswijk-Manusiwa, coördinator zorg & Welzijn, Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM)

Sprekers:

Debby Tohata, zorgmanager Interzorg, locatie De Slingeborgh in Assen

Gul Dolap-Yavuz, directeur, Stichting Beytna in Amersfoort

Saadia Daouairi, projectleider Sociaal Vitaal in Kleur in Rotterdam en projectmanager, Dona Daria Rotterdam

Meedoen: Veilig onderweg, blijven meedoen!

Over wat veilige mobiliteit, ouderenzorg en -welzijn voor elkaar kunnen betekenen! Een inspirerende workshop over keuzes en perspectief.

Tot op hoge leeftijd lijkt het de norm om vast te houden aan je favoriete vervoersmiddel. Ook als het beter is van niet. Wat zijn beslissende kantelmomenten, hoe zijn ze te herkennen en wat kan ouderen helpen langer veilig mobiel te blijven?

Met informatie, maar ook ruimte voor interactie.

BeterOud vertelt over de Werkplaats 'Veilige mobiliteit ouderen' waarin samen met ouderen, professionals en vrijwilligers uit zorg, welzijn en gezondheid belangrijke momenten en bijbehorende behoeften rond veilige mobiliteit in kaart worden gebracht.

We laten een filmpje zien van het Meer Veerkracht, Langer Thuis project: Dag! En Doen!

Hierin speelt vervoer een belangrijke rol.

Society Impact vertelt over inspirerende vervoer initiatieven uit het hele land. We gaan in gesprek met de maker van het Handboek Mobiel in de Buurt. Wat kunnen we lezen in het handboek, welke handvatten bevat het? Veilig Verkeer Nederland neemt ons mee in nieuwe ontwikkelingen samen met Ergotherapie Nederland voor veilig gebruik van de scootmobiel. En het CBR vertelt over verbeteringen in communicatie en informatie op het gebied van medische rijgeschiktheid.

Voorzitter:

Lea Bouwmeester, adviseur en innovator op het gebied van (e)health, digitalisering, inclusie en sociale innovatie

Sprekers:

Lisa Delmée, adviseur kennismangement, BeterOud

Jolieke de Groot, senior productmanager medische rijgeschiktheid, CBR

Imre Vellenga, social dealmaker, Society Impact

Ingrid Wetser, projectleider senioren, Veilig Verkeer Nederland

Technologie: De mens centraal in de toepassing van nieuwe technologieën

Over hoe technologie kan helpen in het proces van nadenken over, en het regelen van, langer zelfstandig thuis wonen.

Het liefst steken we ons kop in het zand als het gaat over oud worden en hulp nodig hebben. Nadenken over ouder worden en langer zelfstandig thuis wonen start dus met bewustwording. De eerste stap is nadenken over ouder worden zelf en wat langer thuis wonen voor jou betekent. Helma van de Berg (Designbureau Muzus) laat in de sessie zien en ervaren hoe ontwerpers bewustwording kunnen stimuleren. Ontwerpers gebruiken o.a. technologie om je aan het denken te zetten.

En wat als het moment komt dat je hulp nodig hebt of mantelzorg moet bieden, hoe kan technologie je dan helpen? Het digitaal Platform [Zo Dichtbij](#) biedt een oplossing waarin je veilig allerlei gegevens en wensen over jezelf in je digitale kluis kan opslaan en delen met zorgverleners.

Zorgorganisatie Pieter van Foreest is een implementatietraject (SET) gestart met deze ICT oplossing. Wally Keijzer (oprichter Zo-Dichtbij) en Ad Blom (innovatiemanager bij Pieter van Foreest) delen hun ervaringen over het toepassen van deze oplossing

Sprekers:

Rik Wisselink, programmamanager Active & Assisted Living (AAL), ZonMw

Jetske van Oosten, programmaleider Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Sprekers:

Helma van de Berg, projectmanager, designbureau Muzus

Wally Keijzer, sociaal ondernemer, Zo-Dichtbij

Ad Blom, innovatiemanager, Pieter van Foreest

Technologie: Hoe kan technologie de moderne mantelzorg ondersteunen?

De vraag naar mantelzorgers gaat de komende jaren enorm stijgen. Om overbelasting te voorkomen wil FME mantelzorgers ondersteunen met technologische oplossingen, zodat zij liefdevolle zorg kunnen blijven geven. Uit onderzoek blijkt echter dat mantelzorgers zich nog niet altijd bewust zijn van de vele mogelijkheden die er al zijn.

In deze sessie gaan we het gesprek aan hoe we samen de mindset veranderen dat technologie kan helpen, laagdrempelig kan zijn en niet ingewikkeld/duur hoeft te zijn. Alleen met de hulp van mantelzorgers kunnen mensen lang in hun vertrouwde omgeving blijven wonen.

Kortom: welke stakeholder/belanghebbende schuift aan om met ons samen te werken en de oplossingsroute te bespreken?

Voorzitter:

Edwin Dekker, programmamanager cluster Zorg, FME

Sprekers:

Amber Fiechter, business development manager innovatie, FME

Han van Doorn, voorzitter Stichting Familieparticipatie

Dementie: Samen dementievriendelijk: een dementievriendelijke gemeente... wat brengt het, wat vraagt het?

In deze workshop halen we het net op na 5 jaar Samen dementievriendelijk. Wat waren de ambities bij de start van het programma, welke de concrete resultaten van de ontwikkelde campagnes en trainingen, met wie deden we dat en wat leerden we ervan? En bovenal... wat is de impact van het programma? In een overzicht van resultaten, (impact)onderzoeken en succesvolle praktijkvoorbeelden laten we zien hoe we stap voor stap tot een dementievriendelijke samenleving komen. En werpen we een blik op de toekomst, want we zijn er nog niet... Zo zijn er nog kansen voor een meer buurtgerichte, sociale benadering.

U wordt van harte uitgenodigd om hier over mee te denken.

Vervolgens gaan we in op de vraag "Een dementievriendelijke gemeente... wat brengt het, wat vraagt het?"

Kwetsbare mensen een betekenisvol leven bieden in een gemeente. Dat wil iedere gemeente voor zijn bewoners... Maar hoe kom je zover? Wie gooit de eerste steen in het water en wat is er nodig om echt tot actie te komen voor mensen met dementie en hun naasten? Ter inspiratie geeft de dementievriendelijke gemeente Molenlanden ons inzicht in hoe zij te werk gingen. Over hun ambities, de te nemen hobbels, een lange adem en de kritische succesfactoren.

In de workshop is volop gelegenheid voor het stellen van vragen en uitwisseling tussen deelnemers.

Voorzitter:

Katherine Ruitinga, projectleider, Samen dementievriendelijk

Spreker:

Menno Keller, beleidsadviseur Sociaal Domein, gemeente Molenlanden

Bewust vitaal: RIVM Gezond en vitaal ouder worden-voeding en preventie

Je zou het bijna vergeten, maar het RIVM is veel meer dan het centrum voor infectieziektenbestrijding. Zo vindt er veel kennisontwikkeling plaats over gezond en vitaal ouder worden. Voeding is daarin een belangrijk thema, maar zeker niet het enige. In deze deelsessie gaan Fons van der Lucht en Monique Leijen van het RIVM in op gezond en vitaal ouder worden en het voorkomen van kwetsbaarheid. Ook praktijkvoorbeelden zullen niet ontbreken. In samenspraak met de deelnemers (waaronder bij voorkeur veel ouderen) willen ze komen tot een perspectief op preventie voor deze doelgroep.

Sprekers:

Fons van der Lucht, programcoördinator RIVM

Monique Leijen, coördinerend adviseur, RIVM

Samenwerken: Laat van je horen: maar hoe dan? Een workshop voor zorgprofessionals en beleidsmensen.

Verzorgenden laten heus wel van zich horen als het om de cliënt gaat. Maar als het om het organiseren van het werk gaat, hoor je ze vaak niet. Dat wil zeggen: ze vinden hier heus wel wat van, maar uiten dat in de koffiekamer, in de gang of op de parkeerplaats en niet in de vergaderkamers van verpleeghuizen of thuiszorgorganisaties. Dat is jammer, want ze hebben veel te melden. En wil er iets veranderen in hun werk, dan is het handig als ze mee kunnen denken en invloed hebben op wat er beslist wordt.

Wij hebben onderzocht hoe het komt dat verzorgenden niet zo vaak gehoord worden en/of van zich laten horen. Op basis hiervan hebben we ideeën en voorbeelden van hoe dat anders kan. Dat 'anders' is niet

alleen iets van verzorgenden, maar ook van andere collega's in de zorg, zoals verpleegkundigen en behandelaren. Maar managers en bestuurders moeten hier vooral ook wat mee. Het is helemaal mooi als ze hier samen mee aan de slag gaan!

Dat kan in onze workshop. We gaan in op de vraag waarom verzorgenden bij organisatievraagstukken vaak niet zo goed in beeld zijn, we hebben praktijkvoorbeelden van hoe het anders kan en we geven vanuit kennis over vergelijkbare groepen medewerkers een aantal handvatten hoe het anders kan. Het gaat dan niet over formele overlegorganen als de Ondernemingsraad of Verpleegkundigen en Verzorgenden Adviesraden, maar om invloed op de dagelijkse dingen, die het verschil maken of verzorgenden hun werk op een goede manier kunnen doen of niet, tevreden zijn, erkenning ervaren en voor het vak behouden blijven.

We nodigen in deze workshop iedereen uit om mee te denken en werken aan een omgeving waarin verzorgenden echt gezien en gehoord worden.

Voorzitter:

Henk Nies, hoogleraar organisatie en beleid, leerstoel Jo Visser Fonds, Vrije Universiteit van Amsterdam en directeur strategie en ontwikkeling, Vilans

Sprekers:

Bianca Beersma, hoogleraar *Instituten en Identiteit*, Vrije Universiteit van Amsterdam

Karin Kee, promovendus, Vrije Universiteit Amsterdam

Marieke van Wieringen, onderzoeker, VU Amsterdam

Samenwerken: Verduurzaming van samenwerking die zorg, ondersteuning en welzijn verbindt

Deze sessie staat in het teken van lokale netwerken die een samenhangend aanbod van ondersteuning en zorg bieden aan thuiswonende ouderen. En regionale netwerken met een focus op het bieden van de juiste zorg op de juiste plek aan burgers in hun regio. In deze sessie bespreken we verschillende thema's en gaan we specifiek in op het verduurzamen van samenwerking.

Tijdens de sessie gaan we in gesprek met elkaar over het onderwerp thuiswonende ouderen en de samenwerking met en rondom ouderen. We besteden onder andere aandacht aan de thema's: samenwerken, netwerkontwikkeling, participatie van ouderen, verduurzaming van netwerken, maar ook aan de huidige situatie rondom corona en wat dat vraagt van het netwerk.

Sprekers:

Dik Hermans, commissielid ZonMw programma's: 'Langdurige Zorg en Ondersteuning' en 'Juiste Zorg Op de Juiste Plek'

Nelleke Wouters, Wijknetwerk Beter Thuis Loosduinen

Loïse Jacz, Wijknetwerk Beter Thuis Loosduinen

Sandra Harthoorn, Wijknetwerk Beter Thuis Loosduinen

Geeta Ramsaransing, Wijknetwerk Beter Thuis Loosduinen

Colette de Vries, Regionaal netwerk Precies! 'De juiste zorg voor mij'

Désirée te Marvelde, programmamanager, ZonMw

Vicky de Boer, programmamanager, ZonMw

Samenwerken: Een sterke sociale basis voor ouderen, wat betekent dat en hoe bevorder je dat?

Langer thuis wonen van ouderen om een sterke sociale basis. Maar wat is dat precies? En hoe bevorder je dat? Jenny Zwijnenburg en Sjef van der Klein (sociaal werkers van het jaar 2014 en 2018) voerden een actie-onderzoek uit in opdracht van het programma 'Langer thuis' om daar zicht op te krijgen (<https://www.programmalangerthuis.nl/praktijkvoorbeelden/sociale-basis>). Zij vertaalden de beleidsterm sociale basis naar de praktijk: "Wie en wat hebben mensen nodig om gezond oud te worden in hun eigen wijk of dorp?" En hoe ondersteun je dat?

Het beantwoorden van deze vragen vraagt om lokale leerprocessen. Sociale basis is zeker geen 'one size fits all'. Wat nodig is, is net zo divers als ouderen zelf (van actieve vrijwilliger tot zorgwekkende zorgmijder) en de plekken waar zij wonen (van de binnenstad van grote steden tot plattelandsgemeenten).

In de workshop krijg je daarom handvatten aangereikt om aan de slag te gaan in je eigen werkgebied. Een sterke sociale basis vraagt in ieder geval om goede samenwerking tussen zorg en welzijn, tussen professionals en vrijwilligers (initiatieven) en tussen beleid en praktijk.

Het concept positieve gezondheid en de 'typologie van ouderen' komen in de workshop aan bod als instrumenten om over de domeinen heen met elkaar in gesprek te gaan en samen te werken. Ook kom je te weten hoe je een omgevingsanalyse kan benutten om systeemwereld (beleid) en leefwereld (verhalen van professionals en ouderen) op een vruchtbare manier aan elkaar te verbinden.

Voorzitter:

Jenny Zwijnenburg, sociaal werker, projectleider, (actie)onderzoeker